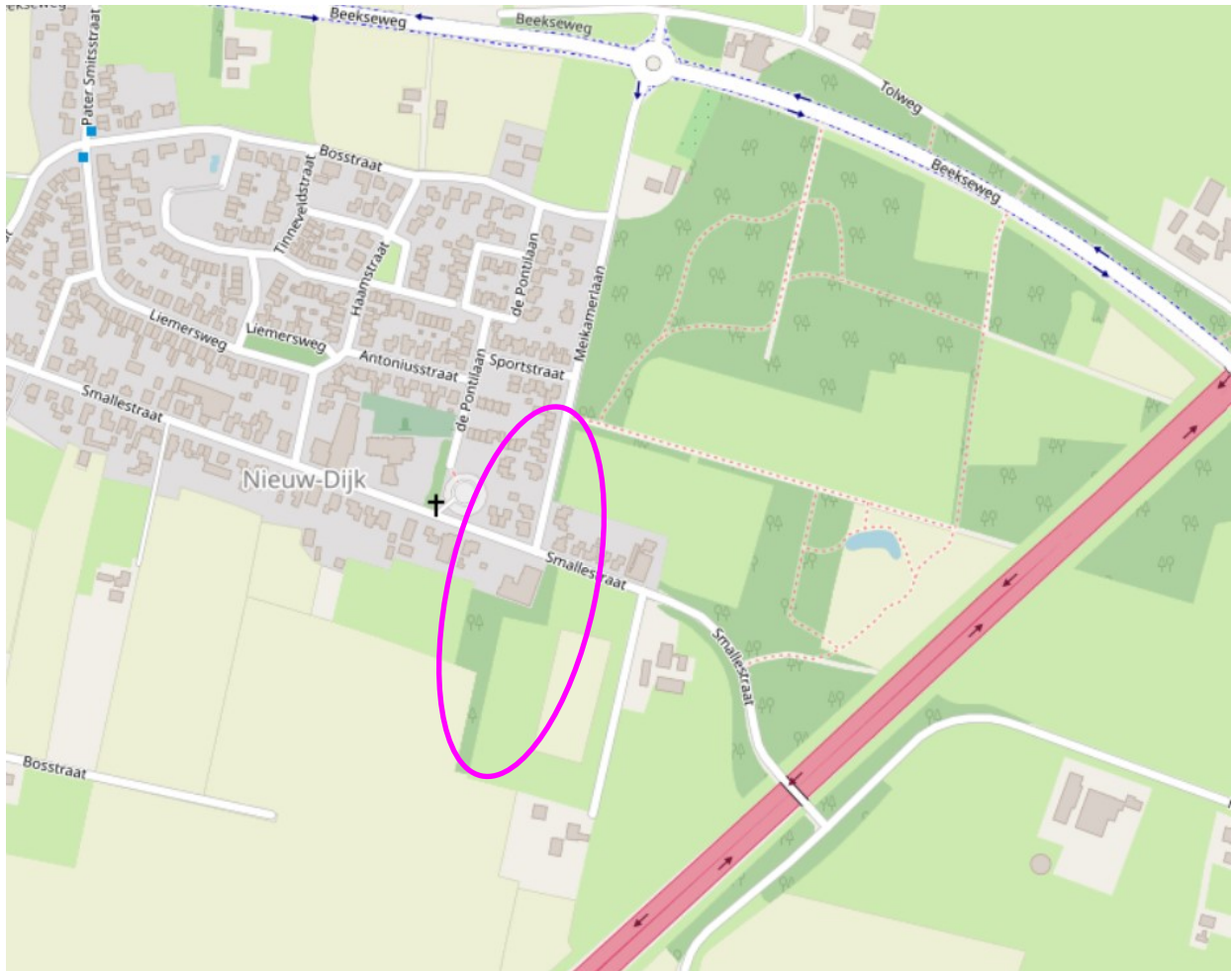

Nader onderzoek marterachtigen uitbreiding plangebied Smallestraat en Meikamerlaan

Nader onderzoek marterachtigen uitbreiding plangebied Smallestraat en Meikamerlaan

Opdrachtgever: Gemeente Montferland
Bergvredestraat 10
6942 GK Didam

Datum: 7 juli 2023

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
E info@foreestgroenconsult.nl
W www.foreestgroenconsult.nl

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	4
2	METHODE VAN ONDERZOEK.....	5
2.1	BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	5
2.2	RUIMTELIJKE PLANNING	6
2.3	STEENMARTER.....	7
2.4	WEZEL.....	7
2.4	DAS.....	7
3	RESULTATEN	8
3.1	STEENMARTER EN WEZEL.....	8
3.2	DAS	10
4	CONCLUSIE.....	11
4.1	STEENMARTER EN WEZEL.....	11
4.2	DAS	11
4.3	OVERIGE ZOOGDIEREN	11
5	SAMENVATTING.....	12
6	ADVIES	13
6.1	INTRINSIEKE WAARDE.....	13
6.2	AANVRAGEN VAN EEN ONTHEFFING	13
6.3	MITIGATIE	13
6.3.1	<i>Werken buiten kwetsbare periode</i>	<i>13</i>
6.3.2	<i>Aanpassen werkwijze</i>	<i>14</i>
6.3.3	<i>Faseren in tijd en ruimte.....</i>	<i>14</i>
6.3.4	<i>Verbeteren habitat in bestaand leefgebied.....</i>	<i>14</i>
6.3.5	<i>Realiseren nieuw leefgebied.....</i>	<i>14</i>
6.3.6	<i>Opheffen barrières</i>	<i>14</i>
7	LITERATUUR	15

1 Inleiding

In opdracht van de Gemeente Montferland is een nader onderzoek uitgevoerd naar een aantal beschermde diersoorten en soortgroepen op de locatie Smallestraat en Meikamerlaan in Nieuw-Dijk.

De reden voor dit nader onderzoek is dat de beplantingen rondom de sportvelden en sporthal worden verwijderd en verplaatst om plaats te maken voor woningbouw (zie 2.2 ruimtelijke planning voor een uitgebreide beschrijving).

In 2020 is door Foreest Groen Consult BV een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd: "QuickScan natuuronderzoek Dorpsplan Nieuw-Dijk". Uit deze quickscan kwamen een aantal soorten en soortgroepen naar voren waarvoor de plannen mogelijk nadelig uitvallen. Naar de aanwezigheid van de soortengroep vleermuizen is in 2020 al nader onderzoek naar gedaan.

Door uitbreiding van de plannen voor dit plangebied komen er een aantal soorten bij waarvoor de plannen mogelijk nadelig uitvallen.

Het betreft de volgende soorten:

- Steenmarter;
- Wezel

Dit nader onderzoek en de rapportage zijn uitgevoerd door L.D. Bakker MSc. ecooloog werkzaam bij Foreest Groen Consult BV.

2 Methode van onderzoek

2.1 Beschrijving van het plangebied

Om een volledig overzicht van de planlocatie voor dit nader onderzoek te krijgen is deze opgedeeld in twee verschillende clusters. Een overzicht van deze clusters staat in afbeelding 1.

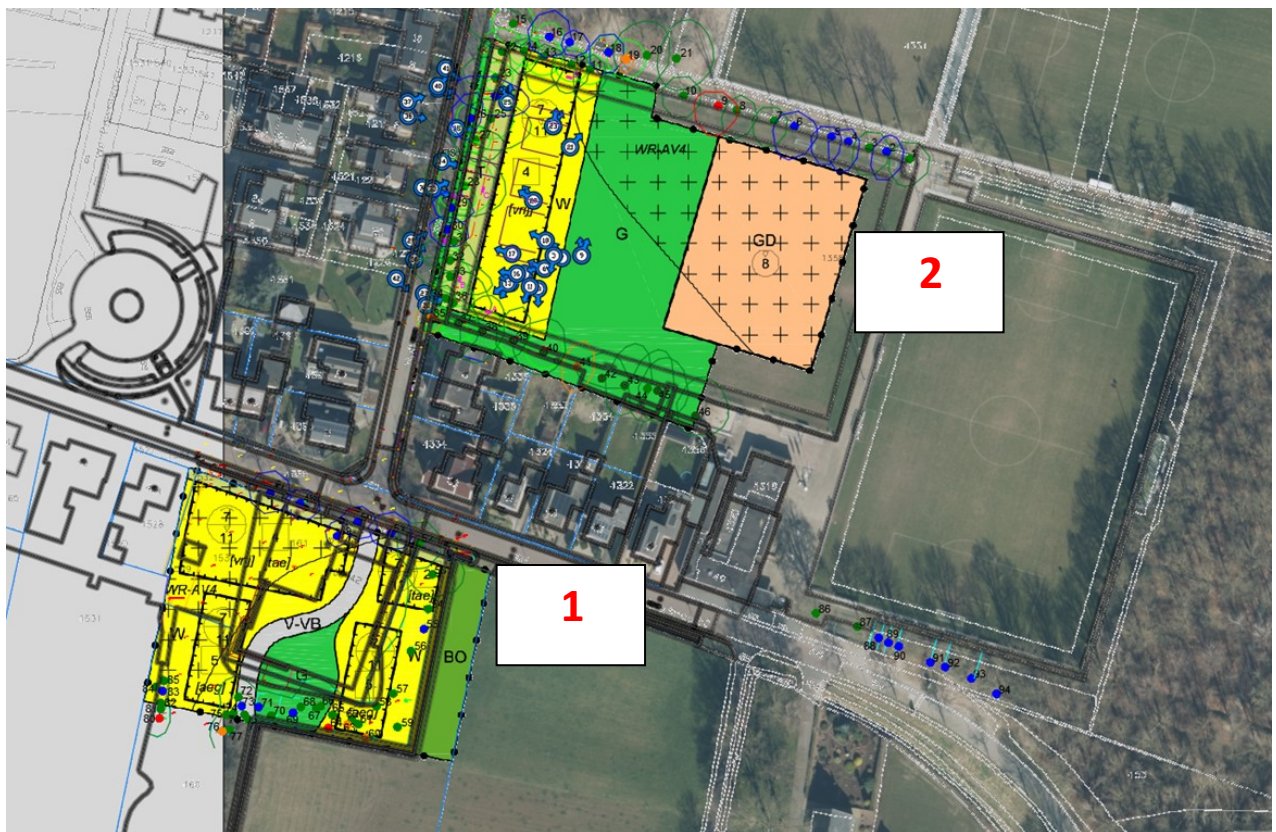
Afbeelding 1, Ligging van de clusters in het onderzochte terrein. De clusters zijn met een blauwe lijn omcirkeld.

2.2 Ruimtelijke planning

De plannen voor het plangebied zien er als volgt uit: Sporthal de Meikever en buurthuis de Meikever worden gesloopt (cluster 1). Op deze plek worden 25 woningen gebouwd aan de Smallestraat. De bestaande groenstrook wordt verlegd.

De huidige voetbal accommodatie wordt eveneens gesloopt en daarvoor in de plaats wordt parkeergelegenheid voor de woningen aan de Smallestraat gecreëerd.

Het meest westelijke gelegen voetbalveld van v.v. de Sprinkhanen wordt opgeheven samen met de beplanting eromheen (cluster 2). Op dit veld worden 4 woningen gebouwd aan de Meikamerlaan en wordt de nieuwe voetbal accommodatie gebouwd. Ook komt er een nieuwe groenstrook tussen deze woningen en de overgebleven voetbalvelden aan de oostkant. De huidige beplanting langs de Meikamerlaan wordt dus als het ware naar het oosten verplaatst.

Afbeelding 2, Visualisatie ruimtelijke planning. De locaties van de nieuwe woningen is met geel aangeven, de positie van het nieuwe groen met groen en de overgebleven voetbalvelden met oranje.

2.3 Steenmarter

De aanwezigheid van de steenmarter is met cameravallen (type struikrover) onderzocht. Hiervoor zijn twee struikrovercamera's ingezet verdeeld over de totale locatie.

De cameravallen hebben hier tussen 7 december 2022 en 6 maart 2023, in totaal 12 weken gestaan.

2.4 Wezel

De aanwezigheid van de wezel is met cameravallen (type struikrover en marterbox) onderzocht conform de handleiding kleine marterachtigen. Hiervoor zijn twee struikrovercamera's en twee marterboxcamera's ingezet verdeeld over de totale locatie. De cameravallen hebben hier tussen 7 december 2022 en 6 maart 2023, in totaal 12 weken gestaan.

2.4 Das

Het onderzoek naar de das is getrapd uitgevoerd. Het terrein is drie keer nagelopen op zoek naar sporen van de das en de locatie is onderzocht met struikrover camera's. De cameravallen hebben hier tussen 7 december 2022 en 6 maart 2023, in totaal 12 weken gestaan.

Het nalopen heeft plaatsgevonden bij het neerzetten en ophalen van de camera's op 7 december 2022 en 6 maart 2023 en tussentijds op 31 januari 2023. Hierbij is gezocht op sporen die wijzen op de aanwezigheid van de das.

3 Resultaten

3.1 Steenmarter en wezel

Nader onderzoek naar steenmarter das en kleine marterachtigen is een gecombineerd onderzoek, met behulp van cameravallen.

Op enkele camerabeelden is een steenmarter en een wezel geregistreerd. De steenmarter is op de camerabeelden van de struikrover in cluster 1 aangetroffen en de wezel op een camerabeeld van de struikrover in cluster 2. Op de camerabeelden zijn verder bosmuis, bruine rat, hond, houtduif, huismus, huisspitsmuis, kat, koolmees, merel, naaktslak, pimpelmees, roodborst, rosse woelmuis en winterkoning aangetroffen.

Afbeelding 2, locaties van de camera's. Bruin camerasymbool de marterboxen, blauw camerasymbool de struikrovers.

Afbeelding 3, enkele afbeeldingen afkomstig uit de struikrovers en marterboxen. Van boven naar beneden, van links naar rechts: begindatum, bruine rat, rosse woelmuis, steenmarter, bosmuis, winterkoning, hond, wezel, huisspitsmuis en einddatum.

3.2 Das

Sporen die wijzen op de aanwezigheid van de das zijn niet aangetroffen. Op de camerabeelden is de das eveneens niet aanwezig.

4 Conclusie

4.1 Steenmarter en wezel

Steenmarter en wezel zijn in het plangebied aangetroffen. De steenmarter is waargenomen in het bosje achter de sporthal in cluster 1 en de wezel in de bosjes langs het voetbalveld in cluster 2. De plannen hebben invloed op de beplantingen waarin ze zijn aangetroffen. Deze beplantingen worden namelijk verwijderd.

In het eerdere nader onderzoek naar vleermuizen is destijds ook een jonge steenmarter waargenomen nabije de sporthal. Dit toont aan dat in de onmiddellijke omgeving van het plangebied een territorium van een vrouwelijke steenmarter ligt. De takhoutril nabij de sporthal moeten worden aangemerkt als vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter.

De beplanting aan de Meikamerlaan is functioneel leefgebied van de wezel en/of verblijfplaats. De aanwezige holen van de rosse woelmuis en bosmuis kunnen door de wezel worden gebruikt. Het is echter meer aannemelijk dat de wezel zijn vaste rust en verblijfplaats heeft in het aangrenzende bos.

Het verwijderen van de beplantingen leidt tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de steenmarter en wezel. Een ontheffing van de wet natuurbescherming is noodzakelijk.

4.2 Das

De houtsingels zijn van geen belang voor de das. De das is niet aangetroffen. De Wet natuurbescherming wordt voor de das niet overtreden.

4.3 Overige zoogdieren

De overige zoogdieren die zijn aangetroffen in het plangebied zijn allemaal vrijgesteld bij een ruimtelijke ontwikkeling in de provincie Gelderland. Het gaat om bosmuis, bruine rat, hond, huiskat, huisspitsmuis en rosse woelmuis.

Het verwijderen van de beplantingen leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de overige zoogdieren.

5 Samenvatting

In de onderstaande tabel staan de onderdelen waarop de Wet natuurbescherming bij de huidige plannen wordt overtreden.

Soort	Onderdeel	Aantal	Locaties	Aantal individuen
Steenmarter	Verblijfplaats	1	In het bosje achter de sporthal in cluster 1	1
Wezel	Verblijfplaats/ functioneel leefgebied	1	In de bosjes langs het voetbalveld in cluster 2	1

6 Advies

6.1 Intrinsieke waarde

Onder de wet natuurbescherming wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van de flora en faunawet voorkomen, bezitten deze bescherming. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant.

Het is daarom aan te bevelen om direct voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied en de omgeving te controleren op de aanwezigheid van dieren. Worden dieren aangetroffen moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

6.2 Aanvragen van een ontheffing

Geadviseerd wordt om voor de steenmarter en wezel een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Door tijdig een ontheffing aan te vragen kan ook op tijd worden begonnen met de mitigerende maatregelen en kunnen de marterachtigen langzaam wennen aan de veranderingen in hun leefgebied.

6.3 Mitigatie

Bij de aanvraag van een ontheffing dient ook een mitigatieplan ingediend te worden, waarin mitigerende en compenserende maatregelen in staan beschreven¹. Door tijdig en voldoende effectieve maatregelen te nemen, kan soms worden voorkomen dat de wet wordt overtreden. Bijvoorbeeld doordat van verschillende onderdelen van een gebied de ecologische functionaliteit de hele tijd wordt behouden. In dat geval is een ontheffing niet nodig.

Hieronder worden enkele belangrijke mitigerende en compenserende maatregelen opgesomd. Naast deze genoemde maatregelen zijn nog andere maatregelen denkbaar.

6.3.1 Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare periode (kraamtijd) voor nesten van de marterachtigen en egel loopt van 15 maart tot 1 september. Wanneer de werkzaamheden toch in de kwetsbare periode moeten plaatsvinden, dan zal het plangebied ongeschikt gemaakt moeten worden, voorafgaand aan de kwetsbare periode.

Het ongeschikt maken van het plangebied kan worden gedaan door potentiële rustplaatsen en opgaande begroeiing te verwijderen en vervolgens de beplanting kort te houden (Max. 10 cm hoogte) of om te ploegen.

6.3.2 Aanpassen werkwijze

Wanneer er wordt gemaaid of gegraven, moet om de dieren een kans te bieden weg te vluchten, één kant op worden gewerkt. In zulke gevallen moet er wel rekening mee worden gehouden dat de zijde waar niet gewerkt wordt, voldoende dekking biedt om het vluchten mogelijk te maken. Wanneer er in de natuurlijke situatie te weinig dekking is, kan deze tijdelijk worden aangeboden door middel van bijvoorbeeld takkenbossen.

6.3.3 Faseren in tijd en ruimte

Door de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren, blijft er altijd een (beperkt) deel van het leefgebied beschikbaar voor de marters. Het is hierbij wel belangrijk dat tijdens de werkzaamheden de delen die met rust worden gelaten, in verbinding blijven met ander potentieel leefgebied, zodat de dieren hier altijd naartoe kunnen.

Deze drie maatregelen, waarbij geschikt leefgebied verdwijnt, dient in combinatie met het verbeteren van bestaand leefgebied of het realiseren van nieuw leefgebied te worden gedaan.

6.3.4 Verbeteren habitat in bestaand leefgebied

In het geval van kleine marterachtigen kan men denken aan de volgende onderdelen: de aanleg van houtwallen, mantel/zoomvegetatie, natuurvriendelijke oevers, heggen, het creëren van ruigte, takkenhopen en -rillen (dat loopt als een lint door het landschap), hopen stenen of aarde, het plaatsen van een marterkast en het vergroten van het voedselaanbod.

6.3.5 Realiseren nieuw leefgebied

Aan het realiseren van nieuw leefgebied zitten een aantal voorwaarden. Het dient te worden aangelegd voordat bestaand leefgebied verdwijnt of verstoord wordt. Het moet ook van vergelijkbare of betere kwaliteit zijn dan het leefgebied dat verloren gaat. De minimale oppervlakte is afhankelijk van de ontwikkeltijd dat het nieuwe leefgebied nodig heeft om dezelfde kwaliteit te bieden als het gebied dat verloren gaat. Het liefst grenst het nieuw leefgebied aan het bestaande gebied of is het op korte afstand gelegen. Tenslotte moet het in directe verbinding staan met de gebieden waar het aannemelijk is dat marters verblijven en mag het geen barrières bevatten.

6.3.6 Opheffen barrières

Met name de wezel waagt zich zelden verder dan enkele meters buiten de dekking van dichte vegetatie. Wanneer belangrijke bestaande verbindingen verdwijnen als gevolg van werkzaamheden, dan dienen deze hersteld te worden.

7 Literatuur

1. Sander Bouwens (2017). Handreiking kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdierenvereniging. 2017.32.